

Sygn. akt I A Cz 65/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościołek

Sędziowie: SSA Paweł Rygiel

SSA Józef Wąsik (spraw.)

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. Z. i P. P. (1)

przeciwko P. S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 20 sierpnia 2014 roku, sygn. akt I C 918/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

Sygn. akt I A Cz 65/15

POSTANOWIENIE

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w sprawie z powództwa B. Z. i P.

P. przeciwko P. S. o pozbawienie tytułu wykonawczego

wykonalności postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2014r stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Zakopanem.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż powodowie wystąpili o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku tut. Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2012 r. sygn. I C 553/11, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 września 2012 r. sygn. I ACa 703/12 w zakresie pkt 1b i 1c, w których został nałożony obowiązek zamieszczenia przez każdego z powodów oświadczenia o przeproszeniu pozwanego według treści określonej w sentencji na pierwszej stronie Tygodnika(...). Tygodnik odmówił publikacji oświadczeń uzasadniając odmowę przyjętą polityką i tradycją, wedle której nie publikuje zamawianych oświadczeń na pierwszej stronie czasopisma. W związku z powyższym pozwany P. S. złożył do Sądu Rejonowego w Zakopanem wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodom w celu egzekucji świadczeń niepieniężnych. Postępowania egzekucyjne przeciwko powodom toczyły się do sygn. I Co 1183/12 i I Co 1184/12 (połączone do sygn. I Co 1183/12), powodowie zostali wezwani przez sąd do wykonania obowiązku przeproszenia, lecz z uwagi na odmowę wydawcy tygodnika, nie byli w stanie temu zadośćuczynić. W związku z powyższym na wniosek pozwanego Sąd Rejonowy

udzielił pozwanemu umocowania do wykonania czynności na koszt powodów i przyznał postanowieniem z dnia 31 stycznia 2014 r. na poczet wykonania kwoty po 11.070,00 zł, które zostały obniżone wskutek wniesienia zażalenia przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu do kwot po 5.535,00 zł od każdego z powodów.

Zdaniem powodów istnieją przesłanki do pozbawienia wskazanego powyżej tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., tj. wobec niemożności świadczenia na skutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada.

Wartość przedmiotu sporu została oznaczona na kwotę 11.070,00 zł jako sumę, którą powodowie łącznie zostali zobowiązani do świadczenia na rzecz pozwanego.

W ocenie Sądu I Instancji, Sąd Okręgowy nie jest właściwy rzeczowo do rozpoznania przedmiotowej sprawy. Tytuł wykonawczy, którego pozbawienia wykonalności domagają się pozwani to wyrok sądu okręgowego wydany w sprawie o ochronę dóbr osobistych, nakazujący publikację oświadczenia o przeproszeniu na łamach wskazanego tytułu prasowego. Na podstawie art.17 pkt 1 k.p.c. sąd okręgowy jest właściwy w sprawach o prawa niemajątkowe. W myśl art. 200 §1 i § 2 k.p.c. Sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, przekaze sprawę sądowi właściwemu. Postanowienie sądu może zapaść na posiedzeniu niejawnym. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem o przekazaniu sprawy. Nie dotyczy to wypadku przekazania sprawy sądowi wyższego rzędu.

Powodowie wystąpili z powództwem przeciwegzekucyjnym, co do którego właściwość określa art. 843 k.p.c., tj. powództwa przeciwegzekucyjne wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję (§1). Natomiast jeżeli egzekucji jeszcze nie wszczęto, powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wytacza się według przepisów o właściwości ogólnej (§2).

Z osnowy pozwu wynika, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte i toczyło się przez Sądem Rejonowym w Zakopanem do sygn. I Co 1183/12 (po przyłączeniu wniosku o sygn. I Co 1184/12). Pod rozwagę wziąć należy zatem §1 art. 843 k.p.c. Sądem rzeczowo właściwym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego jest sąd rejonowy. Postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed Sądem Rejonowym w Zakopanem w trybie art. 1049 k.p.c., wedle którego jeżeli w samym tytule egzekucyjnym nie postanowiono, że w razie niewykonania przez dłużnika w wyznaczonym terminie czynności, którą może wykonać także inna osoba, wierzyciel będzie umocowany do wykonania tej czynności na koszt dłużnika - sąd, w którego okręgu czynność ma być wykonana, na wniosek wierzyciela wezwie dłużnika do jej wykonania w wyznaczonym terminie, a po bezskutecznym upływie terminu udzieli wierzycielowi umocowania do wykonania czynności na koszt dłużnika. Na żądanie wierzyciela sąd przyzna mu sumę potrzebną do wykonania czynności. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Pozwany uzyskał postanowienie, w którym został umocowany do dokonania czynności na koszt powodów i powodowie zostali zobowiązani do zapłaty odpowiedniej kwoty na rzecz pozwanego. Obecne postępowanie zmierza do

uniemożliwienia wykonania prawomocnie orzeczonego obowiązku zapłaty powodów

na rzecz pozwanego.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, ponieważ postępowanie egzekucyjne w sprawie zostało wszczęte, sądem rzeczowo właściwym jest sąd rejonowy i ten sąd, tj. Sąd Rejonowy w Zakopanem jest też rzeczowo i miejscowo właściwy do rozpoznania powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Zażalenie na to postanowienie złożyli powodowie, zarzucając naruszenie 843 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 17 p. 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że sądem rzeczowo właściwym w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wydanego w sprawie o ochronę dóbr osobistych, nakazującego publikację oświadczenia o przeproszeniu, jest sąd rejonowy, w sytuacji, gdy roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym jest roszczeniem niemajątkowym, do rozpoznania którego właściwy jest sąd okręgowy, a to na mocy art. 17 p. 1 k.p.c.

W związku z powyższym wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu zażalenia uznał je za uzasadnione.
Zaskarżone postawienie narusza bowiem art. 843 § 1 k.p.c.

Tytuł wykonawczy, który jest przedmiotem niniejszego postępowania powstał w sprawie o ochronę dóbr osobistych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 13 kwietnia 2012 roku, sygn. akt I C 553/11, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 września 2012 roku, sygn. akt I ACa 703/12 został orzeczony bowiem, w punkcie 1 lit. b) i 1 lit. c) wyroku, obowiązek zamieszczenia przez każdego z powodów informacji o przeprosinach pozwanego, o treści określonej precyzyjnie w wyroku, na pierwszej stronie czasopisma „Tygodnik (...)z formatowaniem tekstu i tytułu takim jak w artykule(...) (...) z dnia 12 sierpnia(...)roku, w miejscu, w którym został umieszczony ten artykuł, bez dopisków i komentarzy, w terminie dwóch tygodni od uprawomocnienia się wyroku.

Zgodnie z art. 843 § 1 k. p. c. powództwa przewidziane w dziale niniejszym wytacza się przed sąd rzeczowo właściwy, w którego okręgu prowadzi się egzekucję, a zgodnie z § 2 tego przepisu, jeżeli egzekucji jeszcze nie wszczęto, powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wytacza się według przepisów o właściwości ogólnej.

W myśl utrwalonych poglądów orzecznictwa, redakcja tego przepisu a zwłaszcza zwrot „rzeczowo właściwy” prowadzi do wniosku, iż art. 843 § 1 k.p.c. odnosi się tylko do właściwości miejscowej i nie narusza przepisów o właściwości rzeczowej. Właściwym rzeczowo w tych sprawach jest zatem albo sąd rejonowy albo sąd okręgowy, w zależności od charakteru sprawy (majątkowa, czy niemajątkowa), a w sprawach majątkowych od wartości przedmiotu sporu. (por. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1971 r., sygn. akt II CZ 165/71, LEX nr 7022). Podobnie uważają przedstawiciele nauki prawa: np. O. Marcewicz, Komentarz aktualizowany do art.843 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] A. Jakubecki (red.), Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego., LEX/el., 2014).

Zatem należy przyjąć, że przepisy art. 843 § 1 i 2 k.p.c. dotyczą tylko
właściwości miejscowej. Odnoszą się do uregulowanych w dziale VI powództw
przeciwegzekucyjnych, a więc zarówno powództwa opozycyjnego, jak i
ekscydencyjnego. Nie naruszają natomiast przepisów o właściwości rzeczowej, a
zatem do jej określenia należy stosować art. 16 i 17 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.
Uwzględniając, że tytuł wykonawczy stwierdza obowiązek zadośćuczynienia
roszczeniu niemajątkowemu, należy uznać, że sprawa niniejsza ma charakter
niemajątkowy, zatem sądem właściwym rzeczowo do jej rozpoznania jest Sąd
Okręgowy w Nowym Sączu. Sąd ten jest również właściwy miejscowo, jako sąd, w
którego okręgu prowadzona już była egzekucja.

Mając na uwadze powyższe argumenty, orzeczono jak w sentencji na
podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.